

บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา เคมีระหว่างกลุ่มที่สอนเสริมโดยครูกับกลุ่มที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียน" ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะเรียงตามลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความหมายและวิธีการจัดการเกี่ยวกับการสอนเสริม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มสอนตามความสามารถของผู้เรียน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม

ความหมายและวิธีการจัดการเกี่ยวกับการสอนเสริม

ความหมายของการสอนเสริม

คาร์เตอร์ ซี กู๊ด (Good 1973 : 626) ได้ให้ความหมายการสอนเสริมว่า "การสอนเสริมเป็นกระบวนการสอนที่ผู้สอน (tutor) ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในเรื่องทั่ว ๆ ไป และให้การนิเทศเฉพาะวิชาแก่ผู้เรียนจำนวนน้อย ๆ"

ดิงนา แอล รอนเฮาเซิน (Ronshausen 1975 : 22) ได้ให้ความหมาย การสอนเสริมไว้ว่า "การสอนเสริมเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้เพื่อส่งเสริม การเรียนการสอนตามปกติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น"

จี เรอร์ แพก, เจ บี โรมส์ และ อลัน อาร์ มาร์แชลล์ (Page, Thomas and Marshall 1977 : 348) ได้ให้ความหมายการสอนเสริมไว้ว่า "การสอนเสริมเป็นวิธีการสอนซึ่งผู้สอน (tutor) ให้การแนะแนวและสอนแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม เล็ก ๆ"

แอมมี ซี แคนเดเลอร์, การ์ เดิม แบลคเบิร์น และ เซอร์ซีไฟเย โซเวลล์ (Candler, Blackburn and Sowell 1980 : 380) ได้ให้คำรวมทนายไว้ว่า "การสอนเสริมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือทำความเข้าใจในสิ่งที่กัปัญหาอยู่"

จากความหมายการสอนเสริมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสอนเสริมหมายถึง การจัดการหรือประสัผลการหลังการเรียนการสอนตามปกติ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ หรือทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เรียนกัปัญหาอยู่

วิธีการจัดการ เกี่ยวกับการสอนเสริม

ลูร์ชัย ขวัญเรือง (2522 : 187-189) ได้รวบรวมวิธีการเสริมความรู้ให้แก่ักเรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูสอนนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยซึ่งเป็นวิธีการสิ้นเปลืองและแพงกว่าจะให้แก่ครู ซึ่งจะใช้วิธีนี้ก็ต่อเมื่อวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล
2. การให้นักเรียนช่วยสอนกันเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้นักเรียนมาร่วมมือช่วยเหลือกันแทนการเรียนเพื่อแข่งขันกัน
3. การให้นักเรียนอ่านหนังสือถึงที่นอกเหนือจากตำราที่ใช้เรียนเพิ่มเติม เพราะหนังสือแต่ละเล่มให้ความกระจ่างในแต่ละเรื่องแตกต่างกัน บางครั้งอ่านเล่มหนึ่งไม่เข้าใจ อาจจะอ่านอีกเล่มหนึ่งเข้าใจก็ได้
4. การให้นักเรียนใช้สมุดแบบฝึกหัดงานจัดรูป (Work Book) ซึ่งชุดนี้มุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งสมุดแบบฝึกหัดนี้จะมีการเฉลยปัญหาไว้ด้วย
5. การให้หน่วยการเรียนแบบโปรแกรม (Programed Instruction Units) ที่เสนอเนื้อหาแก่นักเรียนเป็นขั้นตอนย่อย ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้

6. การให้นักเรียนศึกษาจากเครื่องมือโสตทัศนศึกษา (Audio-Visual Aids) เช่น ให้นักเรียนศึกษาจากภาพยนตร์ ภาพนิ่งหรือเครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

7. การให้นักเรียนเล่นเกมตามเนื้อหาที่ครูต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการนี้นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มเรียนตามความสามารถของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายในการแบ่งกลุ่มเรียนตามความสามารถของผู้เรียน

ดรรชนี บุคการ์ ปุทนต์ (2519 : 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการแบ่งกลุ่มเรียนตามความสามารถของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อขจัดปมขัดข้องของนักเรียนอ่อน ซึ่งจะทําให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น
2. เพื่อให้ครูสามารถเอาใจใส่ให้นักเรียนได้อย่างทั่วถึง
3. เพื่อเป็นการเน้นเนื้อหาวิชาตามเอกลักษณ์ภาพ (Individual Differences) ของนักเรียน
4. เพื่อครูจะได้มีโอกาสเลือกวิธีสอนและใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. เพื่อครูจะได้เตรียมการสอนได้ถูกต้องและกะเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม
6. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแก่นักเรียน ครูจะทราบและหาทางแก้ปัญหาได้เร็วขึ้น

พุทธวิธีในการดำเนินการสอนนักเรียนอ่อน

เบนจามิน เบลูม บลูม (Bloom, quoted in Dunn 1972 : 242) กล่าวว่า "เด็กเรียนอ่อนสามารถจะเรียนรู้ได้เท่ากับเด็กเก่ง ถ้าหากครูมีพุทธวิธีสอนที่เหมาะสมและให้เวลาในการเรียนรู้สำหรับเด็กอ่อนเพียงพอ"

พุทธวิธีในการสอนเด็กอ่อนได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายท่าน ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

เฮลเลน เฮฟเฟอร์แมน (Heffernan 1966 : 831-843) ได้เสนอแนวคิดในการสอนเด็กอ่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูยกต้นเรื่องศึกษาภูมิอากาศ ผลการ เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความเข้าใจแบบใช้ภาษาเฉพาะตัวของ เด็กแต่ละคนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา

2. ครูจะต้องพยายามลดความรู้สึกล้มเหลวของเด็กก่อนที่พวกเขาจะไม่สามารถทำสิ่งใด ได้สำเร็จหรือทำไม่ได้ดี โดยครูจะต้องชมเชยเมื่อเด็กทำอะไรสำเร็จ และพยายามกระตุ้น ให้เด็กอ่อนทำกิจกรรมที่ล้มเหลวใหม่จนสำเร็จ เพื่อว่า เขาจะได้มีความภูมิใจและมั่นใจใน การทำกิจกรรมครั้งต่อ ๆ ไปให้สำเร็จ

3. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อย ๆ ให้อ่านดูอุปมาอุปไมยในการสอนให้แยกแยะแบบฝึกหัดกับ เรียน แต่ละกลุ่ม

4. ครูควรหาโอกาสสอนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย

5. ครูควรบริเวณทำให้ความเข้าใจได้ทุกขั้นตอนที่งานที่ถึง และแก้จุดบกพร่องถึงความมา ดังใจที่ช่วยเสริมให้เขาเรียนดีขึ้น

สุภาพ วาดเขียน (2520 : 22-23) ได้เสนอแนวคิดในการสอนนักเรียนอ่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรเลือกกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและสามารถเข้าใจได้ง่ายในการสอน นักเรียนอ่อน

2. ครูควรให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและบททวนบทเรียนให้มากกว่าปกติ

3. ครูควรสำรวจความเข้าใจของนักเรียนหลังการมอบงานให้ทำ โดยให้ นักเรียนทวนคำสั่งหรืออธิบายวิธีการดำเนินงานให้ครูฟัง

4. ครูควรปรับปรุงหรือตัดแปลงสิ่งที่เรีกมให้ง่ายขึ้นและลดความซับซ้อน ให้น้อยลง

5. ครูควรจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนในเชิงรูปธรรมให้มากขึ้น เช่น ใช้หนังสือที่มี รูปภาพและตัวอย่างมาก ๆ

6. ครูควรประเมินผลบ่อย ๆ เพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน

7. ครูควรให้นักเรียนคนอื่นช่วยสอนนักเรียนอ่อนบางโอกาส

8. ครูควรให้กำลังใจและความมั่นใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพราะเด็กประเภทนี้เป็นเด็กที่ขาดความมั่นใจในตนเอง

9. ครูควรพยายามช่วยให้เด็กเรียนประเมินตัวเองในเชิงเปรียบเทียบความก้าวหน้ากับตัวเองและเปรียบเทียบกับคนอื่นบ้าง เพื่อให้เขาปรับปรุงตัวเองในช่วงที่ไม่ห่างไกลนัก

10. ครูควรปรับปรุงการอ่านหนังสือที่มอบหมายให้เร็วขึ้น เช่น การจำกัดเวลาอ่าน การใช้บัตรคำค้อย ๆ ผ่านลำโพงไปให้เร็วขึ้นก็จะมีผลหรือให้ตีพิมพ์บทความในช่วงเวลาจำกัด เป็นต้น

11. ครูควรจะได้รับค้นหาความบกพร่องที่ทำไว้ในเด็กเรียนอ่อน เช่น ตรวจลายนิตยสาร ภาพถ่าย ฯลฯ ไปและสภาพแวดล้อมทางบ้าน

เสถียร มีทรัพย์ (2521 : 22-23) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนเด็กอ่อน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรจะสำรวจความพร้อมของเด็กว่ามีทักษะพื้นฐานสำหรับเรียนบทเรียนใหม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อครูจะได้เตรียมการสอนให้ตรงกับสภาพของเด็กทั้งหมด

2. ครูควรจะสอนจากสิ่งที่ย้ายไปหายากหรือจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปสู่ความรู้ใหม่ โดยธรรมชาติการเรียนรู้ของคนจะเรียนรู้สิ่งยากหรือซับซ้อนได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานดีก่อน

3. ครูควรจะสอนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม คือเริ่มสอนจากสิ่งที่มองเห็นสัมผัสได้ไปสู่สิ่งที่ไม่สัมผัสได้ เพราะการที่เด็กได้สัมผัสย่อมเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ได้ลึกซึ้งกว่าให้เด็กจินตนาการเอาเองดังกล่าวโดยไทยที่ว่า "สิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น"

4. ครูจะต้องพยายามให้เด็กร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพราะระหว่างเด็กทำกิจกรรม เด็กจะมองเห็นปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้เด็กรู้สึกคิดเป็นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

5. ครูควรจะสอนโดยคำนึงถึง เนื้อหาและกิจกรรมที่มีคุณค่าและก่อประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด โดยอาจจะประยุกต์บทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ครูจะต้องไม่ละทิ้งจุดมุ่งหมายและขอบเขตของเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดไว้

6. ครูควรจะสอนซ่อมเสริมเมื่อนักเรียนยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนที่订ไว้และควรเสริมความรู้ที่มีอยู่ของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

บุพิน พิพิธกุล (2523 : 486-487) ได้เสนอแนวคิดในการสอนเด็กอ่อนไว้ดังนี้

1. ครูควรจัดบทเรียนให้จบเป็นหน่วย นำวัสดุมาแสดงให้ดูเป็นช่วงสั้น ๆ ตรวจดูว่านักเรียนเข้าใจแล้วจึงเปลี่ยนเรื่องใหม่
2. ครูควรจะเปลี่ยนกิจกรรมและวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละบทเรียน
3. ครูควรจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเป็นการพิเศษในการแนะนำว่าควรจะทำอย่างไร จะใช้หนังสืออะไรประกอบการเรียน และไม่ควรหวังว่านักเรียนจะทำโจทย์ได้ทุกครั้ง
4. ครูควรจะให้โอกาสนักเรียนปฏิบัติภารกิจทดลองด้วยตนเองและค้นพบข้อสรุปด้วยตนเอง
5. ครูควรจะสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น
6. ครูควรจะสอนซ่อมเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ในส่วนที่นักเรียนยังบกพร่องอยู่

จากแนวคิดในการสอนนักเรียนอ่อนดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรจะศึกษาสาเหตุที่ทำให้เด็กเรียนอ่อนและสำรวจความพร้อมของเด็กก่อนเรียนบทเรียนใหม่
2. ครูควรจะสอนจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากและพยายามให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้มากที่สุด
3. ครูควรจะสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น และมองเห็นประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้
4. ครูควรจะประเมินผลบ่อย ๆ เพื่อหาข้อบกพร่องของเด็กที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียน
5. ครูควรจะสอนซ่อมเสริมในส่วนที่เด็กยังมีปัญหาและเสริมในส่วนที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

บุทวิธีในการสอนเด็กเก่ง

สุภาพ วาดเชยบ (2520 : 142-143) ได้เสนอแนวความคิดสำหรับสอนเด็กเก่ง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรให้การบ้านแตกต่างจากเด็กธรรมดา ซึ่งค่อนข้างยากและซับซ้อนขึ้น แต่ไม่ควรให้ยากเกินไป
2. ครูควรพยายามกระตุ้นให้เด็กเก่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาหนทางแก้ปัญหาด้วยตัวของเด็กเอง
3. ครูควรพยายามให้เด็กเก่งพยายามแข่งขันกับตัวเอง
4. ครูควรแนะนำแหล่งความรู้ที่เด็กเก่งสามารถหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้

ยุพิน พิพิธกุล (2523 : 479-480) ได้เสนอแนวความคิดในการสอนนักเรียนเก่ง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูควรบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจ งานอดิเรกและสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนเก่ง การทำเช่นนี้จะทำให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น
2. ครูควรจะรู้จักวิธีสอนและเนื้อหาเป็นอย่างดี นำวิธีการใหม่ ๆ ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเก่งได้ศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ครูควรจัดเวลาให้นักเรียนเก่งทำงานตามลำพังในเรื่องที่นักเรียนสนใจเป็นพิเศษ
4. ครูควรจะมีมอบงานให้นักเรียนเก่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
5. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเก่งได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเพื่อนและครู เมื่อนักเรียนแสดงความสามารถออกมา ครูควรจะมีชมเชย
6. ครูควรจัดหรือส่งเสริมให้นักเรียนเก่งร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การสัณนิทรรค์ การแข่งขันตอบปัญหา เป็นต้น

7. ครูควรจะเอาใจใส่ในการทำงานของนักเรียนเก่ง โดยเน้นให้นักเรียนทำงานด้วยศรัทธาปรารถนา มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเขียนหนังสือไว้ที่หัวโต๊ะไป

8. ครูควรประสานกับผู้ปกครอง เพื่อที่จะได้ส่งเสริมนักเรียนเก่งได้ถูกวิธี

กล่าวโดยสรุปถึงภาวะวิธีในการสอนนักเรียนเก่ง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนเก่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากครูสอน เพื่อรับครูควรจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เสริมเนื้อหาในแต่ละบทเรียนเพื่อให้นักเรียนเก่งมีทักษะแก้ปัญหาที่ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งกันครูควรจะได้ใจกว้างยอมรับความคิดแปลก ๆ ใหม่ๆ ของนักเรียนเก่ง เพื่อให้นักเรียนเก่งจะได้มีความมั่นใจในภาระแต่งตั้งออกในครั้งต่อ ๆ ไป

ผลดีของการแบ่งกลุ่มสอนตามความสามารถของผู้เรียน

อรุณี ฤมาณี ปุคหุต (2514 : 10-11) ได้กล่าวถึงผลดีของการแบ่งกลุ่มสอนตามความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนอ่อนจะเข้าใจเนื้อหาเรื่องนั้นๆ เพราะ เรียนรู้ของนักเรียนเก่ง
2. นักเรียนอ่อนมีโอกาสดำเนินการเรียนเก่งในกลุ่มของตนเองได้
3. นักเรียนอ่อนมีโอกาสดำเนินกลุ่มถ้า เขามีความพยายามมากขึ้น
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถเรียนเนื้อหาวิชาได้ตามความสามารถของตนเองได้
5. นักเรียนเก่งสามารถจะเรียนรู้ได้มากกว่า เมื่อเรียนคละกับนักเรียนอ่อน
6. นักเรียนจะได้เรียนบทเรียนหนักกันด้วยวิธีสอนอันเหมาะสมที่ครูจะถ่ายทอดให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

นักเรียนแต่ละกลุ่ม

สนิท โกรสินธุ์ (2516 : 33) ได้กล่าวถึงผลดีของการแบ่งกลุ่มสอนตามความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนสามารถจะเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง

2. ส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้น เพราะนักเรียนอ่อนจะไม่ถูกคัดออกโดยการสอบตก
3. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการสอน เพราะนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความสามารถใกล้เคียงกัน
4. เด็กจะมีทัศนคติต่อการเรียน ครูและโรงเรียนในทางที่ดี เพราะนักเรียนเก่งสามารถจะเรียนรู้มากขึ้น นักเรียนอ่อนก็ไร้เกิดความท้อถอย

กล่าวโดยสรุปถึงผลดีของการแบ่งกลุ่มเรียนตามความสามารถของผู้เรียนได้ดังนี้

1. ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียน

ในการดำเนินการให้นักเรียนสอนเสริมกันเอง ครูควรจะได้เตรียมการและวางแผนอย่างรอบคอบก่อนดำเนินการให้นักเรียนสอนเสริมกันเอง เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้การสอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

แอนนี ซี แคนเดเลอร์, การี เอ็ม แบลคเบิร์น และ เวอร์ลีเฟีย โซเวลล์ (Candler, Blackburn and Sowell 1980 : 380-383) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับยุทธวิธีในการให้นักเรียนสอนเสริมกันเอง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ยุทธวิธีในการเลือกผู้สอน (Tutors) และผู้เรียน (Tutees)
  - 1.1 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่ยินดีให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ
  - 1.2 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่ไม่มีปัญหาทางด้านอารมณ์
  - 1.3 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเป็นอย่างดี
  - 1.4 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเพื่อลดการผิดเพี้ยน

ของครูให้น้อยลง

- 1.5 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่มีความรอบรู้ในเนื้อหาและใช้อุปกรณ์ แต่ไม่จำเป็นต้องใช้คนเรียนเก่ง

1.6 ครูควรจะเลือกผู้สอนที่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

1.7 ครูควรจะเลือกผู้เรียนที่จะยอมรับความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

2. บทวิธีในการจับคู่ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

2.1 ครูควรจะจับคู่ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่สามารถร่วมกิจกรรมด้วยกัน
อย่างราบรื่น

2.2 ครูควรจะจับคู่ผู้สอนที่มีความรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนกำลังศึกษาหรือขาดอยู่

2.3 ครูควรจะจับคู่ผู้สอนเป็นเพศเดียวกันเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะ
เกิดขึ้นในระหว่างการทดลอง

2.4 ในกรณีผู้สอนเป็นคนขี้อายไม่กล้าแสดงออกก็ควรจับคู่กับผู้เรียนที่ชอบ
แสดงออก ในทำนองเดียวกันผู้เรียนที่ขี้อายควรจะจับคู่กับผู้สอนที่ชอบแสดงออก

3. บทวิธีในการฝึกอบรมผู้สอน

3.1 ครูควรจะนิเทศถึงขอบเขตเนื้อหาและวิธีใช้อุปกรณ์แต่จะขึ้นในแต่จะ
บทเรียนก่อนการสอนเสริม

3.2 ครูควรฝึกให้ผู้สอนเขียนบันทึกการสอน เพื่อครูจะได้ประเมิน
ความก้าวหน้าของการเรียนการสอนได้

3.3 ครูควรจะให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดในระหว่างสอนเสริม แต่ไม่ควร
เข้าไปเกี่ยวข้องับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรงมากเกินไป ควรปล่อยให้ผู้สอน
ได้แสดงความสามารถในการดำ เนินการและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

3.4 ครูควรจะบอกให้นักเรียนผู้สอนทราบว่าถ้าเกิดปัญหาทางด้านระเบียบ
วินัย นักเรียนไม่ควรจัดการกันเอง ควรจะรายงานให้ครูทราบเพื่อครูจะได้ดำเนินการ
แก้ไขให้เรียบร้อย

ผลดีของการให้นักเรียนสอนเสริมกันเอง

คาโรลิน ยัง (Young 1972 : 603 อ้างถึงใน ยุพิน พิศกุล 2523 : 263)

ได้กล่าวถึงผลดีที่ให้นักเรียนสอนกันเองดังนี้

010778

นักเรียนสามารถเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้จากกันและกัน บางครั้งการเรียนรู้จากกันและกันของนักเรียนจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครูเสียอีก เพราะภาษาที่นักเรียนใช้พูดสื่อสารนั้นสื่อความเข้าใจได้ดีและเหมาะสมกว่าครูเนื่องจากวัยของนักเรียนใกล้เคียงกันมากกว่าครู

คิม ไค้มิง เรียกรากัน (Thiagarajan 1973 : 10) ได้กล่าวถึงผลดีถึงการทำให้นักเรียนสอนกันเอง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการนี้สามารถสนองความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง
2. เนื่องจากภาษาที่ใช้สื่อความหมายระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเป็นภาษาเดียวกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเร็วยิ่งขึ้น
3. เนื่องจากวัยของทั้งผู้เรียนและผู้สอนใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผู้เรียนกล้าตามปัญหาที่ตนเองมีปัญหาคือ
4. เนื่องจากนักเรียนอยู่ใกล้ชิดกันมากกว่าครู ผู้สอนที่เป็นนักเรียนจึงทราบปัญหาของผู้เรียนได้ดีและสามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนได้ตรงจุดมากขึ้น
5. ผู้สอนจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากผู้สอนจะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ

เดวิดสัน เดวิดสัน (Davidson 1974 : 101-106 อ้างถึงใน ยุพิน พิพิธกุล (2523 : 263) กล่าวถึงผลดีที่ให้นักเรียนสอนกันเองว่า

การที่ให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มหรือคณะ ถ้านักเรียนสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนมาให้เพื่อน ๆ ของเขาฟังได้ด้วยภาษาของเขาเองและในแบบของเขาเองแล้ว จะทำให้เขาเข้าใจแจ่มแจ้งในความรู้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะการพูดหรืออธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้พูดเข้าใจและมองเห็นอย่างทะลุปรุโปร่งว่ามโนคติของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร

เพกกี ลิปพิท (Lippit 1975 : 8-9) ได้กล่าวถึงผลดีของการให้นักเรียนสอนกันเอง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของครู
2. ทำให้ครูมีเวลาเพียงพอที่จะเอาใจใส่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ

เป็นพิเศษ

3. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือกันมากกว่าแข่งขันกัน
4. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเก่งสามารถแสดงออกในสิ่งที่เป็นประโยชน์

ต่อสังคม

5. ทำให้ผู้สอนมีความภูมิใจที่ได้มีโอกาสช่วยเหลือเพื่อน

จากการรวบรวมถึงผลดีของการให้นักเรียนสอนกันเอง ดังกล่าวมาข้างต้น

สามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนอ่อนสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีทันเพื่อนร่วมชั้น
2. นักเรียนผู้สอน (tutors) สามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างดียิ่งขึ้น
3. เป็นการแบ่งเบาภาระของครู
4. ทำให้นักเรียนหันหน้ามาเรียนเพื่อช่วยเหลือกันมากกว่าเรียนเพื่อแข่งขันกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม

งานวิจัยในต่างประเทศ

ปี ค.ศ. 1970 เจอร์รี่ ลีออน โรมส์ (Thomas 1972 : 3520) ได้ทำการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนเสริมระหว่างนักเรียนเกรด 2 ที่สอนโดยนักเรียนเกรด 6 กับนักเรียนเกรด 2 ที่สอนโดยนักศึกษาระดับวิทยาลัย ในระหว่างการทดลองจะมีการถ่ายวีดีโอไว้เพื่อจะได้นำมาวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอนของทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนเกรด 2 ที่สอนเสริมโดยนักศึกษาระดับวิทยาลัยสามารถรับรู้คำศัพท์ (Vocabulary Acquisition) ได้มากกว่านักเรียนเกรด 2 ที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนเกรด 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความสามารถในการอ่านออกเสียง (Oral Reading Performances) หรือทักษะความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension Skills) ระหว่างนักเรียนเกรด 2 ที่สอนเสริมโดยนักเรียนเกรด 6 กับนักเรียนเกรด 2 ที่สอนเสริมโดยนักศึกษาระดับวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. พฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ผู้สอนที่เป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยจะใช้อุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มจะถามผู้สอนมากกว่ากับผู้สอนที่เป็นนักเรียนเกรด 6 จะใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับผู้เรียนและจำนวนครั้งที่ใช้ก็มากกว่า สำหรับตัวผู้เรียนที่สอนโดยนักเรียนเกรด 6 จะมีความประทับใจในผู้สอนมากกว่าผู้เรียนที่สอนโดยนักศึกษาระดับวิทยาลัย

ปี ค.ศ. 1979 ชาราห์ แจน แมคแครคเคน (McCracken 1980 : 4516-4517) ได้ศึกษาผลการสอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนที่สอนแบบอิงข้อมูล (Data-Based Instruction) ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ใช้ผู้สอนเป็นครู 7 คน และนักเรียน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถระลึกคำศัพท์ (Word Recognition) หรือทักษะความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension Skills) ระหว่างกลุ่มที่สอนเสริมโดยครูกับกลุ่มที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนที่ใช้วิธีเดียวกันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถระลึกคำศัพท์ของกลุ่มที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนซึ่งสอนแบบอิงข้อมูลสูงกว่ากลุ่มที่สอนเสริมโดยครูซึ่งสอนแบบไม่อิงข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถระลึกคำศัพท์ของกลุ่มที่สอนเสริมโดยครูซึ่งสอนแบบอิงข้อมูลสูงกว่ากลุ่มที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียนที่สอนแบบไม่อิงข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสามารถเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนเสริมแบบอิงข้อมูลกับกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนเสริมแบบไม่อิงข้อมูลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปี ค.ศ. 1980 แมรี จาร์สัน ดอลฟิน เพอร์ยอน (Peryon 1980 : 1547) ได้วิเคราะห์กระบวนการสอนเสริมระหว่างกลุ่มนักเรียนอนุบาลที่สอนเสริมโดยครูกับกลุ่มนักเรียนอนุบาลที่สอนเสริมโดยผู้สอนที่ไม่ผ่านการเรียนวิชาครู (Paraprofessionals) ก่อนการสอนเสริมจะมีการอบรมผู้สอนทั้งสองกลุ่มโดยกลุ่มหนึ่งเป็นครูที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาเอก ประถมศึกษา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นแม่บ้าน (housewives) การสอนจะใช้สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 10 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการสอน 8 สัปดาห์ ระหว่างการสอนจะมีผู้สังเกตคอยบันทึกพฤติกรรมการสอนของผู้สอนทั้งสองกลุ่มโดยไม่ให้ผู้สอนรู้ตัว ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมในการสอนระหว่างครูกับผู้สอนที่ไม่ผ่านการเรียนวิชาครู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. คะแนนของกลุ่มที่สอนเสริมโดยครูกับกลุ่มที่สอนเสริมโดยผู้สอนที่ไม่ผ่านการเรียนวิชาครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปี ค.ศ. 1981 โทมัส เจ สตีวต (Stewart 1981 : 4669) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างกลุ่มที่สอนเสริมโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับกลุ่มที่สอนเสริมโดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้ดำเนินการทดลองโดยใช้นักเรียนเกรด 4 เป็นตัวอย่างประชากร แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 41 คน โดยกลุ่มหนึ่งสอนเสริม โดยนักเรียนเกรด 8 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับอีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยนักเรียนเกรด 8 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สำหรับกลุ่มควบคุมไม่มีการสอนเสริม ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มและนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการอ่านเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์แตกต่างกันโดยตรงยังไม่มี มีแต่ที่เกี่ยวเนื่องกับการอ่านซ่อมเสริม และเท่าที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าก็มีงานการวิจัยเพียงฉบับเดียวเท่านั้น ซึ่งจะเสนอต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2524 ปรีชา วิเทศวิทยานาคาสตร์ (2524 : 42) ได้ศึกษา เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมวิชาทักษะการอ่าน 2 ด้วยชุดการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนเป็นกลุ่มโดยครูเป็นผู้ดำเนินการ นักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการ และนักเรียนผู้ช่วยสอนกับครูร่วมกันดำเนินการ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอุตรดิตถ์ธานี จำนวน 90 คน กลุ่มทดลองมี 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยกลุ่มหนึ่งสอนโดยนักเรียนผู้ช่วยสอนกับอีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยนักเรียนผู้ช่วยสอนกับครู ส่วนกลุ่มควบคุมมีนักเรียน 30 คน ครูเป็นผู้สอน ทุกกลุ่มเรียนด้วยชุดการเรียน จำนวน 10 ชุด ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่ครูเป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มที่มีนักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการ และกลุ่มที่มีนักเรียนผู้ช่วยสอนกับครูร่วมกันเป็นผู้ดำเนินการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมทักษะอ่านเมื่อแยกตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละตอนของนักเรียนกลุ่มที่มีครูเป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มที่มีนักเรียนผู้ช่วยสอนเป็นผู้ดำเนินการ และกลุ่มที่มีนักเรียนกับครูร่วมกันดำเนินการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลงานวิจัยทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการสอนเสริมโดยใช้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์แตกต่างกันเป็นผู้สอนนั้น ตัวอย่างของผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถหรือ ประสบการณ์แตกต่างกันได้แก่ ครู แม่บ้าน นักเรียนเก่งหรือนักเรียนอ่อนที่เรียนสูงกว่า ผู้เรียน เป็นต้น เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่สอนเสริมโดยบุคคลที่ กล่าวมาแล้วข้างต้นมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏให้ผลแตกต่างกันมี 2 ลักษณะดังนี้ ลักษณะ แรก กลุ่มที่สอนเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์สูง จะมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ ต่ำกว่า ส่วนลักษณะที่สองจะตรงข้ามกับลักษณะแรกคือ กลุ่มที่สอนเสริมโดยบุคคลที่มี ความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนเสริม โดยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์สูงกว่า แต่โดยทั่ว ๆ ไปส่วนใหญ่ กลุ่มที่สอนเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์แตกต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผล การสอนเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์แตกต่างกันโดยตรงยังไม่มี แต่มีการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือ ประสบการณ์แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียน แต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ ที่จะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา เคมีระหว่างกลุ่มที่สอนเสริมโดยครู กับกลุ่มที่สอนเสริมโดยเพื่อนนักเรียน เพื่อหาวิธีการในการสอนเสริมที่สะดวก ประหยัด และ เกิดผลดีต่อนักเรียนและครูมากที่สุด